

Nro 8.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Juliusnak 25 dik napján 1794.
esztendőben.*

Hadi Történetek.

Említettük múlt kedden költ *Kurirunknak* 94 ik lapján egy két szóval azon tsatát is, mely e' folyó hólnapnak 13-dikán a' *Hohenlohe* örökös hertzeg kormánya alatt lévő Prusszus és conventionalis, avagy Fr. seregek közt történt *Freymersheim* környékén az alatt, mig B. *Karajtzay* General Májor vezérlésére bizatott Austriai avantgardét nyúghatatlankodták a' Frantziák. Ezen hadi történetről bővebb tudósítását utasította *Albert* Saxóniai hertzeg *Jul.* 17 dikén a' Fels. *Bétsi* hadi Cancelláriához, mellyben azt olvassuk, hogy eleinte szerentsés vólt az ellenség mind annyiban,

hogy a' *Freimersheim* alatt állott Prullziai kü'ő tábori ör állókat vizsgálta nyomta, mind kiválthépen abban, hogy a' nevezett falú előtt való tetőkre számos ágyúkat vitetvén fel, keményen ágyúztatott a' Gr. *Wartensleben* F. M. L. seregének jobb szárnyára, és nem kevés kárt is okozott annak. Észre vévén ő királyi hertzege jókor, hogy csak tettetőképen ütöttek legyen az Austriai seregeknek bal szárnyára, de valóságos tzellyok a' lett legyen, hogy a' *Hohenlohe* örökös hertzeg armádiáját meg erőtelenithessék, 's azon által ronthassanak, egynéhány batalliont küldött annak segítségére, mellyeknek hathatós munkájok által nemcsak meg akadályoztatott további előmenetelében, hanem valósággal vizsgálta is nyomattatott az ellenség, minekutánna csak nem éjfélig tartott volna mind két részről a' kemény ágyúzás.

Következett napon, u. m. *Juliusnak* 14-dikén ismét meg támadták a' Frantziak Gr. *Wartensleben* F. M. Lájtinántot *Schweigenheim* alatt, és mind itten, mind *Freischbach* alatt, keményen ágyúztak seregeinkre. Más részről Gr. *Ehrbach* F. M. Lájtinántot akarták el nyomni, kinek segítségére 3 batallion gyalogságot küldött ő királyi hertzege, maga Generál adjutánsának, Gr. *Seckendorf* Generálnak vezérlése alatt. Ennekfelette, hogy mind seregeinek nyugalommal szerezhessen, mind az ellenség előmenetelének akadályára lehessen, négy colonnéra osztotta fel a' kormánya alatt lévő Austriai seregeket. Az első *Kospoth* Generál Májor vezérlése alatt a' *Speyer* mellett lévő utakat foglalta el; a' másodikat *Jordis* F. M. Lájtinánt a' *Schifferstadt* tetőkre helyeztette, 's ott vigyázott az ellenség mozdulásaira; a' harmadikat *Benyóvszky* F. M. Lájtinánt vezérelte, és *Jordis* Generál colonnéjának jobb szárnya felé telepítette le; a' negyedikkel Gróf *Ehrbach* és Gr. *Wartensleben* F. M. Lájtinántok másutt szerentsésen vizsgálta verték, a' minden dühösséggel, és áthatatossággal reájok rohant el.

lenséget. Ekkor is vitézi módon viselték magokat a' *Vécsey* magyar huszárjai.

Jul. 15-dikén, a' reggeli órákon semmi lármá nem esett; hanem dél tájban ismét számos Frantziáság mutatta magát a' hegy közt, és *Mosbach* előtt, és minden úton módon azon vólt, hogy a' Prusszus seregeken által ronthasson. — Valamint az előtt való napokon, úgy mostan is hathatóssan segítette *Albert* hertzeg *Hohenlohe* örökös hertzeget, három batalion gyalogságot, és két escadron lovasságot küldvén az ellenségnek tartóztatására. Itt tehát semmire nem mehetvén, *Hocze* Generál Májor ellen fordúltak, és 4 haubitzával, 's hat ágyúval tüzeltek reája, ki nek jóllehet két hat fontos ágyújánál több nem vala; még is mindazáltal két egész óráig tartóztatta az ellenséget, 's végtére vissza is nyomta. Mennyi vesztesége lett légyen az Austriai seregeknek, el halgattya *Albert* hertzeg, nem vévén a' tett jelentéskor még azt számba a' regementek, és rövideden azt mondja, hogy 700 embernél több allig hüllött el; ellenben sokkal több kárt okoztak jól intézett ágyúink, és vitéz huszárjaink az ellenségnek. Az el fogattatott Frantziák közt egy Generál adjutáns is vagyon. — A' Prusszus seregeknek *Türkheimba* lett marsirozások után *Albert* hertzeg *Schwetzingenbe* tette fő kvártélyát által, a' honnan nem sokára több hadi történeteknek hire fog hozzánk érkezni.

Erről a' hadi történetről ekként beszéli egy *Schröcki* magános levél (*Schröck* a' Baden-Durlachi Marchionatushoz tartozik, *Rheinzáberrel* által ellenben fekvő helység, holott 1744-dik esztendőben *Jul.* első napján a' Rajna vizén által menvén az Austriai seregek, *Alsátziába* bé rohantak.) Bizonyossan véres és vakmerő ütközet esett az égyyesült német és Fr. seregek közt a' Rajna vizén túl, a' *Germersheimi* lineától fogva *Landauig*, mellynek minémű ki menetele lett légyen, nem tudatik. Olly kemény ágyú ropogás hallatott tegnap éjjel 12 órától fogva, a' miné-

mű ennekelőtte elzúndítottól fogva tellyességgel nem volt ezen a' vidéken, és egészen más nap estig tartott. — A' mint hallatik, az égyyesült seregeknek egész cordonnyát egyfzerre meg támadták a' Frantziák, és azon erőlködtenek, hogy azt által rontván, ismét *Speyerbe*, 's annak vidékére nyomúlhassanak. Sok szegény lakosok emlékeztvén a' Frantziáknak köztök gyakorlott kegyetlenségére, szekerekre rakták vagyonkáikat, és ki ide, 's ki amoda futott familiájával. Elejénten szerentsések voltak a' Frantziák, hátrább nyomván a' Prusszus seregeket; hanem minekutána egynéhány Austriai batallionok és escadronok küldettettek volna ezeknek segítségekre, ismét visszra üzettettek. Kétség kívül sok jeles vitéz ember el hüllatta ezen véres tsatában fogait. — *Manheimből* is az iratik *Jul. 15* dikén, hogy semmit sem nyertek a' Frantziák nagy erejekkel, ismét szégyen vallással kellett nékiek oda visszra térni, a' honnan jöttek. Számtalan sok szegény lakosok ki bújdosnak honnyaikból. Eddig úgy folydogált a' köz hir, hogy *Austriai Belgiomban* fognak a' Prusszus seregek marsirozni; de már most bizonyossan tudjuk, hogy a' *Rajna* vidékén maradnak.

Minémű környülállások közt légyen *Austriai Belgiom*, bizonyossan nem tudhattuk, *Koburg* hertzegnek *Juliusnak* 11 dikén költ tudósítása szerint, *Tirlemontnál*, *St. Tronnál*, és *Lüttichnél* gyüllöttek öszve hadi seregeink, és mind a' *Clerfait*, mind a' *Boliö* corpussai öszve kaptolták magokat a' nagy ármádiával. *Boliö* corpusát mostan *Latour* Generál commandirozza, ő maga pedig *Waldeck* hertzeg helyett kvártély mesterré tétetett a' Generál Stabnál. E' két apróbb corpusnak a' nagy ármádiával lett öszve kaptoltatásából azt lehet ki húzni, hogy egész erővel fog *Koburg* hertzeg a' Frantziák ellen dolgozni. Az *Anglus*, *Hannóveránus*, *Hasszus* és *Hollandus* seregek el váltak az *Austriacusoktól*, 's egyenesen a' *Hollandiai Flandriának* védelmezésére mentek.

Sluyst, melly három órányira fekszik *Brüggétől* a' Hollandiai Flandriában, kemény ostrom alá rekesztették a' Frantziák. *Herzogenbusch*, melly a' Hollandiai Brabantziának leg nevezetesebb és leg erősebb városa, viz alá fog rekesztetni a' Hollandiai kórmány székek végzése szerént. — Még előre meg mondatott a' lakosoknak, hogy földeiknek idej termését, mennél hamarább ölzve hordják, egynéhány hetekre gondot viseljenek magokról, és minden idegen ki mennyen onnan. Hasonló parantsolat küldetett *Mastrichtba* és *Bergen . Op Zoomba*. Mi végre gyüllöttenek légyen ölzve *Tirlemontnál* a' Cs. K. seregek, nem tudatik, közönségessen beszélienek a' békességről, 's úgy láttzik, hogy a' minapi szerzetesnek jövendölése bé fog tellyesedni, a' ki azt vallotta, hogy valamint igaz az, hogy ő más nap meg fogna halni, olly igaz az is, hogy az égyyesült Európai hatalmasságok, és a' Frantzia nemzet közt *Augustusnak* 8 dik napjáig békesség fog lenni. Ő, a' mint mondotta, más nap meg holt, tehát az sem lehetetlen, hogy jövendölése szerént békesség leszen a' két hadakozó félekezet közt.

Az *Austriai Belgiomban* ki hirdettetett proclamatiója *Pichegrü* Generálnak, mellyről múlt kedden költ *Kurirunknak* 95 dik lapján egygy két szóval emlékeztünk, egygy különös tudósítás szerént 12 cikkelyekből álló, 's rövid summája ez: 1. A' most el foglaltatott *Austriai Belgiomnak* lakosai, a' Fr. respublikának különös védelmezése alatt áll, hanem tellyességgel szabad nem leszen nékiek a' szövetséges fejedelmeknek hadi seregeit segiteni. — 2. A' kik az ellenséggel való titkos égygyet értésekről és levelezésekről meg fognak győzöttetni, avagy a' kik a' Fr. nemzetnek bátorsága ellen fognak beszélleni, a' Fr. revolutionalis székek törvényei szerént fognak meg büntettetni. — 3. Minden Fr. Országból ki küldetett, és most az el foglaltatott *Austriai Belgiomi* tartományokban tartózkodó személlyek, 24 órák alatt takarodjanak azokból ki, másként úgy

fognak gondoltatni, mint a' hazájokból ki költözött Frantziák. — 4. Keménnyen meg hagyatattik a' seregek kórmányozóinak, hogy a' legjobb hadi fenytéket tartsák az el foglaltatott *Belgiomi* tartományokban, hogy ekképen senkinek se személye, sem öröksége meg ne sértetessen, kiváltképen arra kelletik nékiek szorossan vigyáznok, hogy az isteni tiszteletnek szabadsága méltó tekintetben legyen. — 5. Az el foglaltatott városok és közönségek előjáróinak szoros kötelességek leszen a' hadi biztosoknak requisitióikat, a' meg határozott ideig bé tellyesíteni. — 6. A' melly előjárók meg fognak arról győzettetni, hogy ők a' Fr. republica ellen másokat vagy fel ingerlettenek, vagy pedig a' complóttoknak kedveztenek, büntessenek meg a' revolutionalis szék által. — 7. Az el foglaltatott helységeknek polgári rendtartása, avagy policziája, addig, mig más rendelkezések tétettetének, a' hadi előjárók által folytattasson. — 8. Az el foglaltatott tartományoknak lakosai köteleztetnek ezen proclamatiónak ki hirdettetése után 24 óra alatt, halálos büntetés alatt, fegyvereiket által adni. — 9. Minden közönséges kasszákuál, adásban és vevésben folyamattya legyen az assignatáknak; a' kik ezen parantsolatnak ellenébe szegezéndik magokat, vagy a' kik hamis assignatákat készítendek, az ez iránt már tétett törvény szerént büntetessenek meg. — 10. Hogy pedig felettébb fel ne mennyen az assignatáknak bé hozattatása miatt a' portékáknak az árra, a' *Rysselben* meg határozottatott árrú vitetessen bé az el foglaltatott *Flandriai* helységekbe is. — 11. Az el foglaltatott tartományokban eddig gyakorlásban vólt adó ennekutánna is maradjon azon valóságában a' Fr. republicának hasznára. — 12. A' *Frantzia* republicának katonái kötelesek lesznek erős hadi fenytéket tartani az el foglaltatott tartományokban, és semminémű törvényteleniséget nem szabad mivelni, melly magok viseletek által tökéletessen meg fogják szégyeníteni a' revolutió ellenségeinek hamis vádjaikat.

A' *Pedemonti* hertzezségben ki hirdettetett királyi parantsolatra 40 ezer embernél több fogott fegyvert a' nép közzül, mellyek három collonéra osztatván fel, egyenlő szívvel és akarat-tal dolgoznak a' regularis seregekkel, és azon igyekeznek, hogy egézlén ki nyomhassák onnan a' Frantziákat. Első próbájokat is *Laona* alatt tették, hanem nem bóldogúhattak, ámbár fortéllal kezdetek légyen is ahoz. Mihelyt érté-sekre esett az ott őrizetben lévő Frantziáknak, kik mintegy 500 főből állottak, hogy a' *Piemon-ti* parasztság megyen ellenek, kártátsokkal meg töltetett ágyúkat szegeztenek ki a' köfalakon, e' mellett minden közel fekvő tetőket el foglalták, 's egész setét estig tüzeltek reájok. — A' regularis seregeknél mostanában semmi nevezetes dolog nem történt, a' Frantziáknak meg kettőzte-tett kérésére *Casabianca* nevű Generáljok, a' ki ennekelőtte elítendővel a' recognoscirozás köz-ben fogságba esett, most szabadon boltsáttatott, helyette *Marsico* hertzeg a' *Turini* udvarnál lévő Nápolyi követnek fia adattatott ki, egyfersmind sok Sardiniai tisztek nyertenek cavalleri parolá-jokra szabadtságot a' haza menetelre.

Frantzia Ország.

A' papság ellen való gyűlölség mind inkább inkább öregbedik a' Fr. nemzetben. Múlt hó-lapnak utolsó napján tartatott gyűllésben sok törvénytelen-séggel vádoltatván a' papok, azt vég-zette a' *Párisi Convent*, hogy ennekutánna minden polgári hivataloktól rekefztessenek ki, és sem eggy, sem másféle világi dolgokban ne lehessen bé folyások, melly végzést minekelötte végére hajtott volna a' Köz Jóra ügyelő Commissió, *Bar-rere* javaslására vissza vette azt a' Convent.

A' *Yorki* hertzeg által közönségessé tétetett, és *Párisba* is bé jutott proclamáció felől, melly-ben a' Conventnek az Anglusok és Hannóvera-nusok iránt hozott végzése eleven szinnel le va-

gyon festetve, hosszas beszédet tartott *Robertschiere* a' Jacobinusok klúbjában, mellyet a' Fr. nemzet mostani gondolkozása módjának ki nyilatkoztatása végett, érdeemesnek lenni itiltük, ezen újság levelünkbe való bé iktatára: „Ideje, *úgymond Robertschiere*, hogy az igaz patrióták minden figyelmetességeket a' hazának veszedelmére függeszték. — Héjában diadalmaskodnának a' respUBLICÁNAK seregei külső ellenségeinken, hogyha mi minden szabadságunknak meg fojtására czélzó elzöközöktől meg nem fosztanánk azoknak közinkbe küldött kémjeit. — Nem azért jöttem, hogy a' nemzet képviselői felett lebegő gonoszokat le rajzollyam, égyedül azon egy tárgyat akarom előtökbe terjeszteni, a' mely mélylységes és gonoszságára nézve messze ki terjedő. — Előtökbe terjesztem azon *proclamációt*, melly a' *Yorki* hertzegnek parantsolatlyából a' Britanniai seregeknél ki hirdettetett, olly véggel, hogy az által gyűlö ségessé tétessen a' N. Gyűlés a' katonák előtt. (Itten kezébe vette *Robertschiere* azon *proclamációt*, 's el olvasta). — Bátor magában gondolatván meg útálásra méltó legyen ez; de még is meg érdemli a' magyarázatot. A' *Yorki* hertzeg szívére ragasztja az Anglus és Hannóveránus seregeknek, hogy nintsen a' katonának szebb titulusa az ellenségeinek való megkégyelmezésnél, 's ennek bizonyosságára a' régi *epochát*, az az, időnek czikkelyeit hordja elő; de mi köze vagyon az el múltaknak a' jelenvalókkal. — A' *Yorki* hertzeg az emberiségről beszél — hogy hogy, a' *Yorki* hertzeg. — György katonája, a' szabados uralkodásnak szószóllója. „Melly gyűlölséges az illyetén ember még akkor is, midőn az emberiségről beszél. A' mi seregeink, *úgymond a' Yorki hertzeg*, nem hisznek a' Fr. nemzetnek annak tévelygése közt. Mit hajtunk mi arra, akár hisznek, akár nem hisznek, csak hogy katonáink vitézségének, és golyóbisaink erejének hidjenek. Tehát el tévelyedett a' Fr. nemzet, és talám a' *Yorki* hertzegnek hagyattatott annak igaz útra való vezéreltetése. — Ő hertzogsége

Frantzia Országot Angliával veti egybe. Mitsoda öfzve hasonlítás ez? mitsoda köze vagyon a' szabadság szent tüzével forró szívnek a' rabnak meg hólt szívével? Hasonló Anglia a' tündér égi jelhez, a' melly a' respUBLICAI tsillag előtt el ofzlik. A' respUBLICAI virtusnak meg fojtására a' tsata piatzon közelebb akarják a' Frankusokat az Anglusokhoz vinni; de abból semmi sem leszen, a' szabadságnak, és despotismusnak katonái közt nagy különbségnek kelletik lenni. Talám ugyan azt képzeli magának a' *Yorki* hertzeg, hogy neki inkább fognak a' Frantzia seregek engedelmesskedni, mint a' Convent végzésének, hanem tudja meg, hogy nem élünk most a' *Brissót*, *Gensonne*, és *Gvadet* idejekben, azóltától fogva tsúfzott bé a' számtalan complóttok közt a' respUBLICA, 's azokat mind a' földre teritette. Még most is meg van ugyan az Orleáni factió, de nem győz, ellenben a' respUBLICA fenn áll, ámbár nem a' lett legyen is az első revolutiónak a' tzéllya; mivel ismét azt mondom, a' mit immár másszor is mondtam, hogy a' respUBLICA az egymással vetélkedő factiók, az az, szakadások közt, mellyek mind oda tzéloztak, hogy újabb lábra állittsák a' tyrannismust, lopta bé önnön magát, ez az oka, hogy mindenkor úgy gondoltattak az igaz respUBLICÁnusok, mint bé lopódtak, e' miatt tétettek a' respUBLICÁnak születésekor a' factiók mozdulásba, hogy az által, mind magokat, mind védelmezőiket semmivé tegyék. Ez az oka, hogy a' revolutiónak kezdetekor, olly kevés igaz patrióták találtattak. Ez okon törekednek még most is annak ellenségei és tzimboráló társai közöttünk egyenetlenséget, szakadást, és romlást tsinálni; jól tudják ők azt, hogy a' melly nemzet közt egyetértés, eggy forma erőlködés nintsen, lehetetlen annak maga ellenségein haszonnal győződelmessenkedni, és ime ez okon kívánnyák az egyenetlenségnek konkolyát közöttük ki hinteni. Minthogy lehetetlen magát a' nemzetet meg támadni, azért iparkodnak azt a' Conventől, ezt a' Commissióktól, 's ezeknek tagjait, magoktól a' Commissiók-

ról elszakasztani. E' végből tétettetett a' *Yorki* hertzeg proclamatiója is közönségessé, még egészen meg nem hóltak a' facriók, ismét mozogni fognak azok. Azt gondollya ő hertzega, hogy a' két nemzetnek katonái a' N. Gyűlésre fogják bosszúállásokat kiönteni, tehát ő is a' még közünk támadandó complóttokra támaszkodik. — Kérlek benneteket, szemesen vigyázzunk a' nekünk hányatott törökre, 's egészen a' republicai constitutióhoz ragaszkodjunk. Jól tudjuk, minéműfel tétellel légyenek elienségeink a' Convent iránt, tellyes erővel azon vagynak, hogy gyanúsakká tegyenek bennünket a' nép előtt, és megfosztassanak azon bátorságtól, mellyel áll orzáikat róllok levonni, 's őket meg győzni akarjuk. De ezt nem másként, hanem csak fegyver által vihetik végbe. s. a. t. " A' Conventnek végzése szerént *Roberspiernek* ezen beszédet ki kellett nyomtatásban adni, és a' Fr. ármádiákhoz küldeni. — Eggyik valamellyik, azt javasolta, hogy abból eggy nyomtatvány a' *Yorki* hertzegnek is küldetessen.

Jul. 9-dikén azt végzette a' Convent, hogy a' jelen való győzödelmeknek emlékezetére minden kapui előtt *Páris* városának eggy eggy oszlop emeltetessen fel, a' mellyekre tétetendő irások által minden oda bé menendők, és onnan ki menendők emlékeztessenek a' Frantzia republica fundamentomának megvettetésére, és meg erősítésére. — A' nemzet adosságának nagy könyvét immár rendbe hozta az annak el készítésére rendeltetett commissió, melly szerént már most két ezer millió livra adosságánál több nintsen a' Fr. republicának. — A' *de la Montagni* (értsd *Tulont*) ki kötő helyből számos hajók mentenek ki a' nagy tengerre a' Frantzia kereskedő hajóknak védelmeztetésekre. A' *Nizzai* Grófságba is sok munitiók küldettek, ennekfelette 7 linea hajók, és 5 fregatták parantsoltattak oda menni. A' *Párisi* tudósítások szerént, nemcsak nem félnek a' *Génuaiak Paoli* Generálnak, és *Hood* Ang-

lus Admirálnak fenyegetődzéseitől, sőt a' mi több, még mostan is szüntelen eleséget és fegyvert hordanak a' Frantziáknak. Az *Algirai Dey*, az az, kormányozó fejedelem világosan meg izente az Anglusoknak, hogy a' Fr. Országban menendő hajóinak tétettendő leg kissebb akadályt is úgy fogja tekinteni, mintha ellene hadat indítanának. — Sokan úgy gondolkoznak, hogy az Anglusok nem fognak az *Algiria* beliekkal üstökbe kapni, félvén attól, hogy az által tetemes kár fogna az Anglus kereskedésnek okoztatni. *Jul.* 8 dikán azt beszéllette *Lacoret* a' N. Gyűlésben, hogy a' *Sz. Domonkos* szigetét még egészen el nem veltették a' Frantziák; hogy az ottan lakó nagy urak és kereskedők alkúra mentek ugyan az Anglusokkal; de még el nem vétetett a' *Port de Paix*, a' békességnek ki kötő helye, még most is sok cantonok hiveségesek a' Frantzia republicához; sőt hogy még azok is, a' kik az Anglusok birtoka alá adták magokat, mihelyt hallani és látni fogják a' Fr. republicának virágzó állapotát, mingyárt oda hagyják amazokat, 's vissza térnek előbbi hűségekre.

Anglia.

A' *Fleurusi* batalliának szerentsétlen ki menetele a' *Yorki* hertzegnek, és az Angliai seregeknek kétséges körülállásai nem kevés nyúghatatlanságba ejtették mind a' királyt, mind a' *Londoni* ministeriumot. *Jul.* 2 dik napján mindnyájan *St. Jamesbe* mentek a' királyhoz, a' hol hofszas tanáts-gyűlés tartatott a' *Yorki* hertzegtől küldetett dolgok felől. *Pith* minister, és *Greenville* Status Titoknok éjjel nappal munkálódnak. A' *Wolvichban* tartatott hadi tanátsban el végeztetett, hogy még 93 ágyú, és ezer ember küldetessen Flandriába (*Ostende* el vétetése után, lehetetlen leszen ezeknek oda bé menni). A' ki költözött Frantziákból is egynéhány seregek fognak formáltatni, és a' *Yorki* hertzeg kormánya alá küldetetni.

Howe Admirálnak, a' *Bresti* Fr. flottán vett győzelmét, sok rendkívül való tisztelettel, *Lord-sággal*, és egy beises kövekkel fel ékesített mar-koiatú kardal jutalmaztatta meg 'a királytól. A' több alsó rangú és magokat meg különböztetett tisztek arany kereszteket nyertenek fejedelmektől a' *Portsmuthi* ki kötő helyben való műlatásakor. A' hajós katonáknak 60 ezer font sterling osztogattatott ki. — A' Flandriában el hullott Anglus katonáknak árva gyermekeik felől az a' kégyelmes végezés tétetett, hogy a' 12 elztendőm alól valók vétessenek fel a' közönséges árva házakba. — A' napnyúgoti Indiából 100 gazdag kereskedő hajó érkezett Angliába. Mihelyt értésére esett a' *Londoni* ministeriumnak, hogy *Portugalljának* déli Amérikában fekvő örökségeiben újabb zenebonák és nyúghatatlanságok történtek, leg ottan három hajó puskaport, e' mellett egy compánia pattantyúsokat küldött oda. — *Portland* hertzeg sokáig tanátskozott *Pith* ministerrel, mellyből azt a' következtést húzták ki sokan, hogy ő ismét bé fogva a' titkos cabinetbe vétetődni, annyival inkább, mivel ő eleitől fogva ellene vólt a' Fr. nemzettel köttetendő békességnek. *Ostendének* *Franziák* által lett el vétetése után, azon szorgalmatoskodik a' ministerium, miként kellené a' *Yorki* hertzeget, és annak seregeit Flandriából ki vinni. — Az is hallatik, hogy minden Anglus seregeit vissza akarja a' király Flandriából hivattatni.

Béts.

Austriai *Belgiomból* lett haza jövele után azzal ditsekedett Felséges Fejedelmünk *Brambilla* Protochirurgus úrnak, hogy az armádiáknál lévő seborvosok igen ditsiretesen viselik magokat, és még a' tsata piatzon bé kötözik a' sebe esett katonákat. További fel serkentetésekre sokan közzülök medalliát, az az, emlékeztető pénzt, sokan pénzbeli ajándékot nyertenek ő Fel-

ségétől. — B. Thugut, a' külső dolgoknak eddig volt fő igazgatója, tétetett néhai Kaunitz herczeg helyett fő miniszteré a' külső dolgokban.

Magyar Ország.

Szathmár Vármegyéből.

Nagy méltóságú N. Károlyi Gróf Károlyi József úr ö Nagysága e' folyó hólnapnak 7-ik napján iktattatott bé Tek. N. Szathmár Vármegye fő Ispánságába, mellynek czeremoniáját ekként írja le, egy oda való kedves levelező barátunk: — E' mostan folyó hólnapnak 5 dikén este felé ki indúltunk N. Károlyból, és mentünk egy negyed-rész mélyföldig Fény nevű helységbe, holott másnap dél utáni 5 óráig várakoztunk a' bé iktatásra küldetett kiralyi biztosra, nagy méltóságú Gróf Zichy Károly Ország Birája ö Excellentiájára. Az említett órán oda jutván ö Nagyságával egy hintóban ülve, le szállott, és az eleibe küldetett deputátusoknak szószóllója, Tek. Kis-Rhédei Rhédey Ferentz Cs. K. Tanácsos úr által egy válogatott ki fejezésekkel készült beszéddel el fogadtatott, 's meg köszöntetett, mellynek végződése után ismét a' hintóba ült ö Excellentiája Gróf Károlyi Eö Nagyságával égyütt, és számos paripás nemesség, és ezen Tek. Vármegye Bandériomja elő lovaglása és kisirése közt ide N. Károlyba bé jutott, 's itten is sok vivát kiáltások közt fogadtatott. Nem említem a' fényes gálákat, az Orzágnak színét, a' mágnásokat, az arannyal és ezüstel ékeskedő hintót, és lovakat, mellyek Mélt. Fő Ispányunk költségén el készülve a' fent tisztelt bétés vendéget Eö Nagyságával égyütt készen várta, és el fogadta. Nem számlálom elő azon Bandéristákból, lovagló nemesekből, N. Vármegyénk, 's ö Nagysága katonáiból álló roppant seregét, melly N. Károly városáig bé kisirte, 's ezen kívül az országos sokaságot szám szerént, ne hogy a' papirosból is ki

foggyak, és a' Kurir paripáját is szer felett ter-
 helyem; hanem csak azt mondhatom, hogy egy
 Ország Birájához illendő el fogadást tett az em-
 litett napon N. Vármegyénk. Harmadik nap, u.
 m. 7-ik *July* 8 óra tájban bé állott az iktató cze-
 remónia, a' midőn többször tisztelt Ország birá-
 ja, nagy méltóságú Gr. *Zichy Károly* ő Excellen-
 zsiája, arany betűkre méltó bé iktató beszédét el-
 végezvén, gyönyörűen fel váltotta fő Ispányunk
 ő Nagysága, melly két félnek beszédeit végre
 hathatós igikkal fejezte bé ezen N. Vármegyének fő
 Jegyzője *Tek. Szenitzei Gáspár Pál* úr, mellyeket
 a' sűrű vivatok és ágyú ropogások tarkáztak és
 követtek; fő Ispányunk ő Nagysága pedig, több
 mint 700 személyeknek gazdagon terített aszta-
 lán adta meg az áldomást, mellyet harmad na-
 pig folytatott. A' köszöntőket és dictiókat elő-
 se adom, mellyekből négy prédikátzió is ki tölt
 volna.

* * *

A' *Bajtsi* puztán, Cardinalis Primás *Bath-
 tyány József* ő Eminentiaja parantsolattyal le-
 tsapoltatott posványságról, és kövel ki rakatott
 Ország úttjáról iratott szép és elmés versek.

Hol járok? — e' vidéknek el tűnt hajdani
 Vad képe . . . *Bajtsi Puzta*, téged látalak é? —
 Régen te vóltál; — mostanában nem te vagy. —
 A' mellze terjed'tt, és egész tenger gyanánt
 Mindent el ülő zsitva, békás sepreit
 El hord'ta mind egy tseppig; helye sem marad't.
 Bollzonkodott ő, sirt, jajgatott, gondolom,
 El költözésén, 's hofzason nyúlt birtoka'
 El foglalásán. — A' nagy Érsek, a' Haza'
 Halzának első, 's gyözüdelmes eszköze
 Ezt csak nevette. Tágos, és mély árkokat
 Asatott; a' kártékony, és heverő vizet
 Azokba tsapoltattya, számkivetteti,
 'S milly' változás lön! — Most *Titir* legelteti.

Birkait itten: most asztagot rak *Ceres*:
 Hizlallya mostan göbolyit *Pán* itt. Örül
 A' mezei gazda, 's kintsein tsudálkozik. —

* * *

'S hát ezen, egyenes, sínóra vett, mind két felől
 Azokkal örzött, zöldes hantal óldal'in
 Dusán ki bélétt, és belől fel tsútszott
 Hátán, kövekkel nagy keményen meg rakott
 Utat ki tette? — Bódog Isten! borzadok,
 Midön eszembe jut, mi vóit itt néha nap —
 Hogy' úlztak, hogy kinlódtak a' barmok! miként
 Sillyedtek a' posványok, — a' kátyók között
 A' szekerek! ennek rúdgya tört, agyába dőlt
 Amannak izmos kereke, más' tengelye
 Oda lett! — Tizen-nyóltz ló ki fáradt, jól tudom;
 A' vontatásban. A' tömény sok károkat,
 A' szitkozódást, átkokat, festékkal el
 Nem érem. — A' ki kéntelen nem vóit vele,
 Erre soha nem: a' kül' országbéliek,
 A' Morva, Lengyel, kétszeres tiznél felesb
 Mért földet is kerültek inkább, a' midön
 A' *Pesti* sokadalomra bé jöttek. — De már
 Külömb rakott út nintsen honnyunkban. De már
 Oh *Bajtsi Puszta*, pusztá nem vagy: vigasság
 Lakik motsárból ki vonatott sík téreden. —
 Illy' hired' halván a' kereskedők, tsuda,
 Melly gyorsasággal, és örömmel omlanak
 Keb'ledbe kül' földről is: egymást kergetik
 A' terhet hordók; a' közelségen, az út'
 Derék mivóltán tapsolást indítanak;
 Ezerfzer áldgyák a' kegyeskedő kezét,
 Ezer köszönetet mondanak, ditsérik, az
 Ég felibe helyheztetik, azon is túl-vilzik
 Az utazóknak nagy segittőjét, ama
 Bölts Cardinált, *Batthyánit*. — Hosszas életet,
 Oh nemzetünknek Attya! Hosszas életet!
 Maradgy közöttük, 's mint az égen villogó
 Nap, öntsd ki minden részre fényességedet.
 Oh ha követőd — ! bátra mennyi volna még

A' közös halzatra! — nintsen, a' ki tettiden
 Fel hevülne, 's részt akarna nyerni számtalan
 Ditséretidben! Haggyuk el. Tsak addig él
 Az illyeneknek hírek, a' mig élnek ők;
 Ma hólnap örök homályba záratik velek.
 Te, példa nélkül példa! meg nem halz soha:
 Elébb *Budáról Béts* felé foly a' Duna;
 Elébb le nyugtán kel fel, és keletén veszen
 Nyugalmat az égek' bérctit ált' — kelt *Cinthius*
 Mind sem nevedről meg felejtkezzék Hazánk.

Kassán Jun. 28-dik napján 1794.

Baróti Szabó Dávid.

Jelentés.

Nemes Szabad Kir. *Debreczen* városa Patiká-
 ja, melly eddig közönséges provisió alatt vólt,
 minden abban lévő füvekkel, edényekkel, és min-
 den féle ahoz tartozó eszközökkel, e' folyó elz-
 tendőben *Augustusnak* 14 dik napján közönséges
 licitációra fog botsáttatni, és el adattatni. Melly
 terminus előre olly véggel hirdettetik ki, hogy a'
 kiknek meg vevő szándékjok lenne, a' meg irt
 napra azon Szabad Királyi városban meg jelen-
 vén, magokat a' helybeli Magistratus előtt jelen-
 tsék. — *Debreczini in Sessione Magistratus 12-a*
July 1794.